

ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА И ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ КЪМ 31.12.2024 ГОДИНА

1. Лечебни заведения и леглови фонд

В края на 2024 г. в страната функционират 341 заведения за болнична помощ с 56 061 легла. В сравнение с предходната година броят на заведенията остава непроменен, а леглата в тях се увеличават с 337, или с 0.6%.

Болниците са 319 с 53 806 легла, като 203 от тях са публични (държавни и общински) и 116 - частни. Разпределението на болниците по форма на собственост в последните години остава относително постоянно. Наблюдава се увеличение на легловия фонд на частните заведения и към 31 декември 2024 г. 30.4% от леглата са в частни болници.

Таблица 1. Лечебни и здравни заведения към 31.12.2024 година

		(Брой)
Видове лечебни заведения	Заведения	Легла
Лечебни заведения за болнична помощ	341	56061
Болници	319	53806
Многопрофилни болници	181	39801
Специализирани болници	138	14005
Центрове за кожно-венерически заболявания	3	30
Комплексни онкологични центрове	7	1203
Центрове за психично здраве	12	1022
Лечебни заведения за извънболнична помощ	2289	1283
Диагностично-консултативни центрове	114	276
Медицински центрове	846	929
Дентални центрове	68	3
Медико-дентални центрове	70	75
Самостоятелни медико-диагностични и медико-технически лаборатории	1191	-
Други лечебни и здравни заведения	149	1849
в това число:		
Хосписи	44	1318
Центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания	12	177

Многопрофилните болници са 181 с 39 801 легла, или в 56.7% от болниците е съсредоточен 74.0% от легловия им фонд в страната.

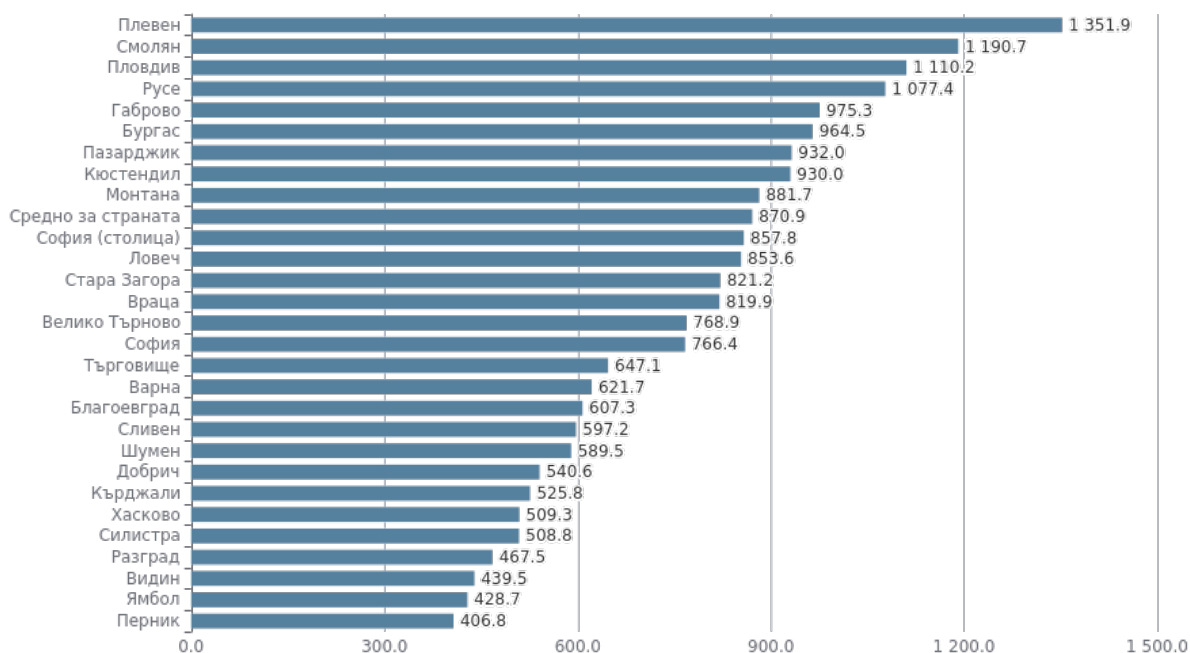
Специализираните болници са 138 с 14 005 легла. Разпределението им по видове е следното:

- за активно лечение - 72 с 4 412 легла;
- за продължително лечение - една със 145 легла;
- за продължително лечение и рехабилитация - 18 с 2 131 легла;
- за рехабилитация - 35 с 5 460 легла;
- държавни психиатрични болници - 12 с 1 857 легла.

Осигуреността на населението с болнични легла към края на 2024 г. е 870.9 на 100 000 души от населението.

Най-високи са стойностите на показателя в областите Плевен (1 351.9 на 100 000 души от населението), Смолян (1 190.7) и Пловдив (1 110.2), а най-ниски са в областите Перник (406.8), Ямбол (428.7) и Видин (439.5) (виж фиг. 1).

Фиг. 1. Осигуреност с болнични легла на 100 000 души от населението към 31.12.2024 г. по области

Към 31.12.2024 г. **заведенията за извънболнична помощ** в страната са 2 289 с 1 283 легла за краткосрочно наблюдение и престой.

Сред заведенията с дейности по клинична медицина най-голям е броят и легловият фонд на медицинските центрове - 846 заведения с 929 легла, следвани от диагностично-консултативните центрове - 114 с 276 легла. Денталните центрове са 68 с 3 легла, а медико-денталните центрове - 70 със 75 легла.

В края на 2024 г. **другите лечебни и здравни заведения** са 149 с 1 849 легла.

2. Медицински персонал

В края на 2024 г. на основен договор в лечебните и здравните заведения в страната практикуват 30 149 лекари (виж табл. 2). Лекарите по дентална медицина са 7 784, като 6 740 от тях работят в практики със сключен договор с НЗОК. Професионалистите по здравни грижи и другите медицински специалисти са 44 554, от които 28 393 медицински сестри и 3 254 акушерки.

- В заведенията за болнична помощ (болници и центрове със стационар) практикуват 18 114 лекари и 40 лекари по дентална медицина. Професионалистите по здравни грижи и другите медицински специалисти са 25 965, от които 17 996 медицински сестри.
- В заведенията за извънболнична помощ на основен договор работят 10 118 лекари и 7 342 лекари по дентална медицина, включително всички лекари (6 548) и лекари по дентална медицина (6 740), които работят в индивидуални и групови практики по договор с НЗОК. Професионалистите по здравни грижи и другите медицински специалисти са 7 071, като 70 от тях работят на основен договор в амбулатории за индивидуални и групови практики за здравни грижи.
- В други лечебни и здравни заведения (вкл. детски ясли и кабинети в училища) на основен договор работят 1 917 лекари и 402 лекари по дентална медицина.

Таблица 2. Медицински персонал				
Медицински персонал	2023	2024	2023	2024
	брой		на 10 000 души от населението	
Лекари	29911	30149	46.4	46.8
Лекари по дентална медицина	7607	7784	11.8	12.1
Професионалисти по здравни грижи и други медицински специалисти	44523	44554	69.1	69.2
Фелдшери	1717	1538	2.7	2.4
Акушерки	3253	3254	5.0	5.1
Медицински сестри	28570	28393	44.3	44.1
Лаборанти (медицински и рентгенови)	6066	6140	9.4	9.5
Зъботехници	1679	1714	2.6	2.7
Други професионалисти и медицински специалисти	3238	3515	5.0	5.5
Население				
На един лекар	215	214	x	x
На един лекар по дентална медицина	847	827	x	x

Практикуващи лекари по пол и възраст

Към 31 декември 2024 г. разпределението на практикуващите лекари по пол е следното - мъжете са 13 371 (44.3%), а жените - 16 778 (55.7%).

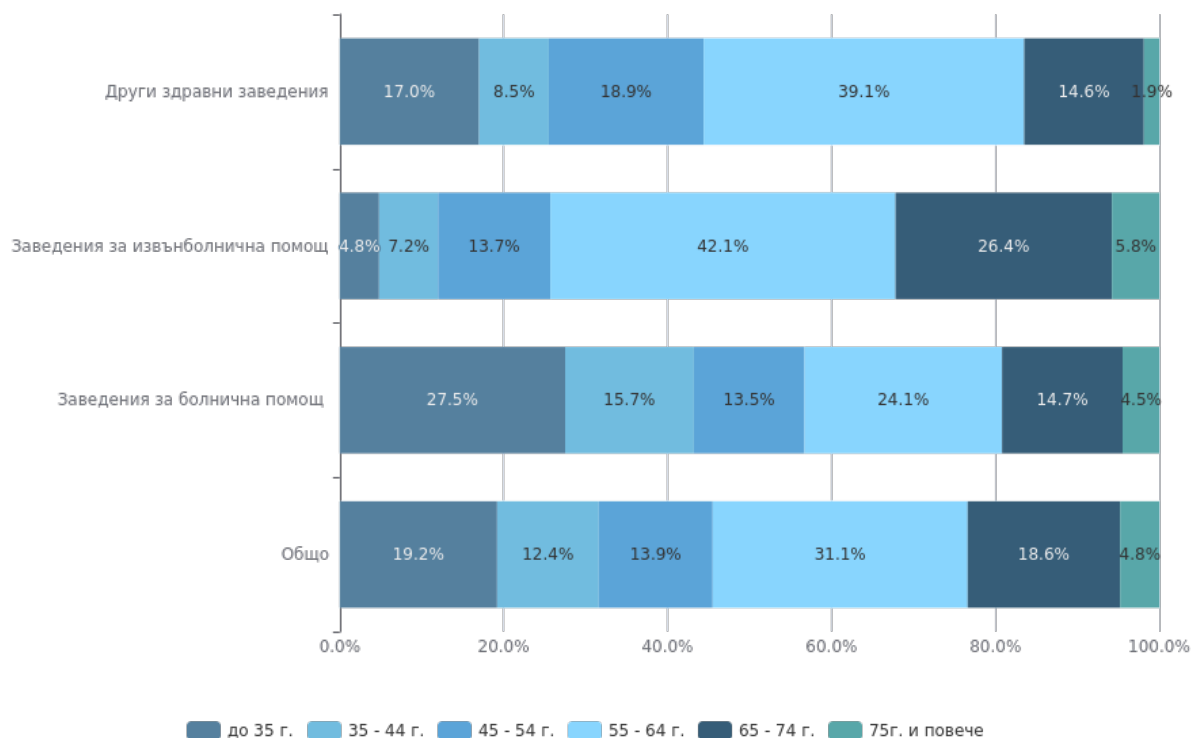
В структурата на лекарите по възраст най-голям е броят и делът им във възрастовата група 55 - 64 години - 9 375, или 31.1%. На второ място е групата на най-младите практикуващи лекари, на възраст до 35 години - 5 781, или 19.2%.

Най-възрастните лекари (на 75 и повече години) са 1 441, или 4.8%. (виж табл. 3).

Таблица 3. Практикуващи лекари по пол и възрастови групи към 31.12.2024 година						
Възраст (в навършени години)	Общо		Мъже		Жени	
	брой	относителен дял	брой	относителен дял	брой	относителен дял
Общо	30149	100.0	13371	100.0	16778	100.0
до 35 години	5781	19.2	2508	18.8	3273	19.5
35 - 44 години	3733	12.4	1698	12.7	2035	12.1
45 - 54 години	4204	13.9	1837	13.7	2367	14.1
55 - 64 години	9375	31.1	4442	33.2	4933	29.4
65 - 74 години	5615	18.6	2291	17.1	3324	19.8
75 и повече	1441	4.8	595	4.5	846	5.1

Разпределението на практикуващите лекари по възрастови групи и видове заведения (виж фиг. 2) показва, че най-голям е делът на младите лекари на основен договор в болнични заведения (27.5%), а най-малък - в заведенията за извънболнична помощ (4.8%). Повече от две трети от лекарите на основен договор в заведенията за доболнична помощ са на възраст над 55 години (74.3%).

Фиг 2. Практикуващи лекари на основен договор по видове заведения и възрастови групи към 31.12.2024 година

Лекари по специалности

В структурата на лекарите по специалности¹ най-голям е делът на общопрактикуващите - 3 750, или 12.4% от всички лекари в страната. На второ място се нареждат практикуващите кардиология - 6.5%, следвани от акушерство и гинекология - 5.9%, анестезиология и интензивно лечение - 5.8%, хирургия - 5.0%, нервни болести - 4.8% и педиатрия - 4.6%.

Осигуреност с лекари и лекари по дентална медицина

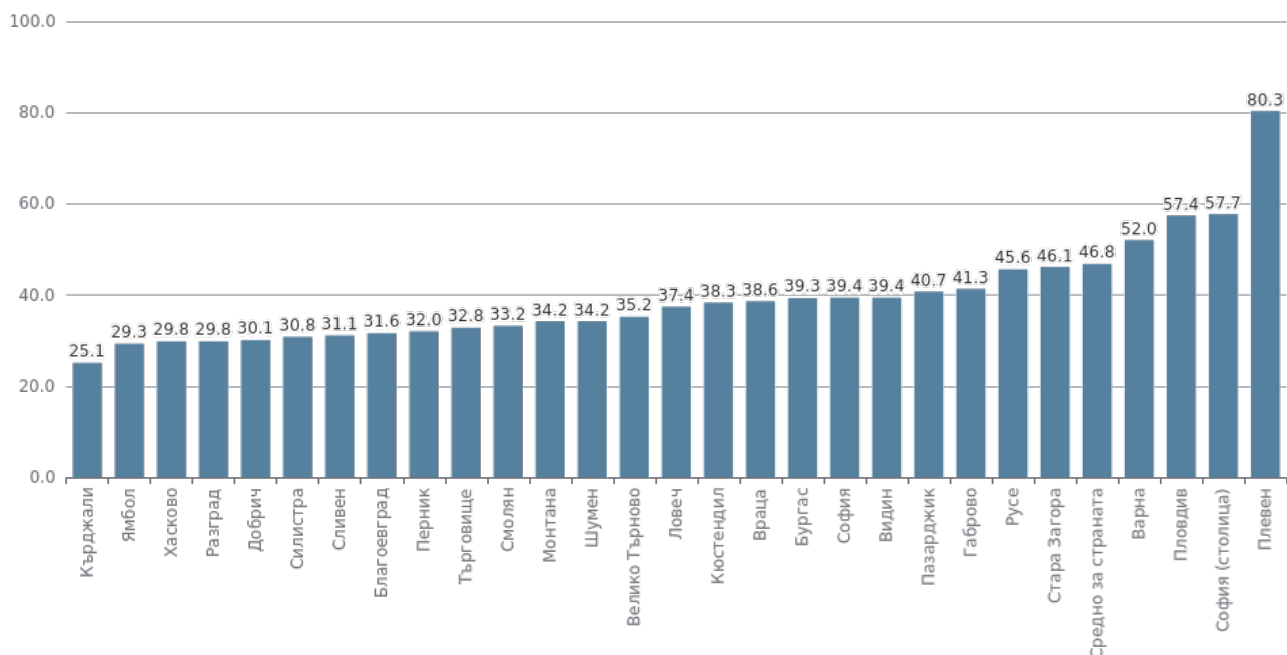
Осигуреността² с лекари в края на 2024 г. общо за страната е 46.8 на 10 000 души от населението, а с лекари по дентална медицина - 12.1.

Осигуреността на населението с лекари по области варира от 25.1 до 80.3 на 10 000 души, като най-висока е в областите, в чиито центрове има медицински университети и университетски болници (виж фиг. 3) - Плевен (80.3 на 10 000 души от населението), София (столица) (57.7), Пловдив (57.4) и Варна (52.0). Най-нисък е показателят за областите Кърджали (25.1 на 10 000 души от населението), Ямбол (29.3) и Хасково (29.8).

¹ Разпределението на лекарите по специалности се отнася до практикуваната специалност. Включени са и лекарите, работещи в практики за специализирана медицинска помощ. Не са разпределени лекарите, които практикуват по повече от една специалност.

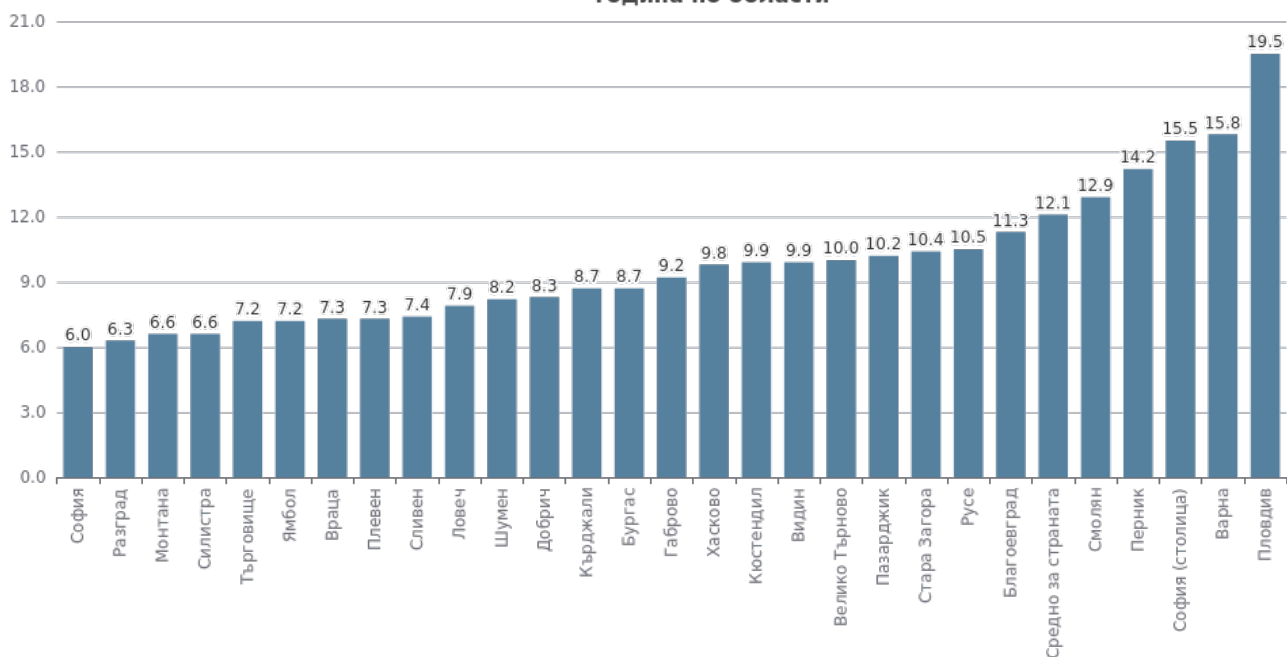
² При изчисляването на показателя за страната са включени и лекарите, които обслужват населението на повече от една област. Тези лекари не са разпределени по области.

Фиг. 3. Осигуреност с лекари на 10 000 души от населението към 31.12.2024 година по области

Осигуреността³ с лекари по дентална медицина за страната е 12.1 на 10 000 души от населението. Най-висок е показателят за областите Пловдив (19.5 на 10 000 души), Варна (15.8), София (столица) (15.5) и Перник (14.2). Най-ниска е осигуреността на населението с лекари по дентална медицина в областите София (6.0), Разград (6.3), Монтана и Силистра (по 6.6 на 10 000 души от населението) (виж фиг. 4).

Фиг. 4. Осигуреност с лекари по дентална медицина на 10 000 души от населението към 31.12.2024 година по области

³ При изчисляването на показателя за страната са включени и лекарите по дентална медицина, които обслужват населението на повече от една област. Тези лекари по дентална медицина не са разпределени по области.

Методологични бележки

Статистическото изследване на лечебните и здравните заведения осигурява информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения и териториалното им разпределение, както и за медицинския персонал по специалности и категории. Провежда се в изпълнение на Регламент (ЕС) 2022/2294 на Комисията по отношение на статистиката за заведенията за здравно обслужване, човешките ресурси в областта на здравното обслужване и използването на здравното обслужване, при стриктно спазване на заложените в нормативния документ дефиниции.

Данните от изследването се отнасят към 31.12. на съответната година.

Легловият фонд включва броя на действително разкритите и временно закритите за срок по-малък от шест месеца легла, но не включва временно разкритите легла.

Място за краткотраен престой е специално определена в правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение за болнична помощ, обособена и обозначена площ/територия/пространство в клиника/отделение с легла или без легла за настаняване на пациента, специално съоръжена/о с необходимото битово и техническо оборудване за извършване на определени медицински дейности по диагностика и лечение, които изискват престой на пациента не по-дълъг от 12 часа.

При анализ на данните за здравната мрежа трябва да се има предвид, че броят на заведенията и легловият фонд се променят не само в резултат на разкриване и закриване на заведения, но и поради промени, свързани с преобразуване на заведенията от един вид в друг или обединяване на заведения.

При анализиране на данните за осигуреност на населението с медицинска помощ по области трябва да се имат предвид специфичните особености на медицинското обслужване. Лечебните заведения не са свързани пряко само с обслужването на населението на едно населено място или община и достъпът до медицинска помощ е свободен. Голяма част от заведенията обслужват населението на една област или група общини, а специализираните заведения обслужват населението на няколко области. Заведенията с национален обхват, независимо от тяхното местонамиране, обслужват населението на цялата страна.

В броя на медицинския персонал (физически лица) се включват практикуващите в лечебните и здравните заведения, независимо от ведомствената им подчиненост. Не са включени данни за работещите извън страната медицински специалисти и за тези, които не работят непосредствено в лечебните заведения - например във фармацевтичната промишленост.

При териториалното разпределение на медицинския персонал е приложено следното: медицинските специалисти, които работят в практики по договор с НЗОК, обслужващи повече от една област, респ. община, са включени в общия брой на медицинските специалисти за страната (областта), но не са разпределени по области (общини).

Разпределението на лекарите по специалности е в съответствие с Наредба № 1 от 22 януари 2015 г. на Министерството на здравеопазването (изм. и доп., ДВ, бр. 65 от 2 август 2024 г.) и се отнася до практикуваната специалност. Лекарите, работещи в практики за специализирана медицинска помощ по договор с НЗОК, са разпределени по специалността, по която практикуват. В случай че работят по повече от една специалност, са включени в общия брой на лекарите, но не са разпределени по специалности.